

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE SANSKI MOST

2020.

Broj: 01-02-07-11-2-2624-5/20

Sarajevo, septembar 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA	4
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	6
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	UVOD	7
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	8
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	11
6.1.1	Prihodi i primici	11
6.1.1.1	Prihodi od poreza.....	12
6.1.1.2	Neporezni prihodi.....	12
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	14
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	15
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	15
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	16
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	17
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	19
6.1.2.5	Izdaci za otplate dugova	19
6.1.3	Finansijski rezultat.....	20
6.2	BILANS STANJA	21
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	21
6.2.2	Stalna sredstva	22
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	23
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja.....	24
6.2.5	Izvori sredstava	25
6.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	25
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	26
7.	JAVNE NABAVKE.....	26
8.	SUDSKI SPOROVI	27
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	28
V	PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	29
	Konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu	30
	Konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine.....	33
	Konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.....	34

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Sanski Most (u daljem tekstu: Općina)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku Osnova za negativno mišljenje, konsolidovani finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2020. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Finansijski rezultat za 2020. godinu u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta više je iskazan za iznos od najmanje 469.388 KM, jer ne sadrži tačan podatak o primljenim kapitalnim transferima i donacijama. Također, ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u iznosu od najmanje 509.870 KM, jer nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, te zbog činjenice da su u ranijim periodima neutrošeni namjenski prihodi priznavani kao prihod. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačke 6.1.3, 6.1.1.3 Izvještaja).**
- 2. Kratkoročne tekuće obaveze manje su iskazane za 418.090 KM, s obzirom na to da obaveze i rashodi po osnovu sudskih rješenja o izvršenju ranijih i tekuće godine nisu knjigovodstveno evidentirani. Zbog toga su potcijenjeni rashodi i precijenjen je finansijski rezultat za 2020. godinu za 30.713 KM, kao i rashodi i finansijski rezultati ranijih godina, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 6.2.3 Izvještaja).**
- 3. Ne možemo potvrditi dugoročne plasmane koji se odnose na dionice javnih preduzeća u iznosu od 892.779 KM, s obzirom na to da nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, kao ni dokumentacija o poduzetim aktivnostima nakon donošenja Odluke Općinskog vijeća o pokretanju postupka prodaje dionica u vlasništvu Općine iz 2010. godine. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2 Izvještaja).**
- 4. Potraživanja za komunalnu naknadu nisu knjigovodstveno evidentirana, što je imalo za posljedicu da su kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja potcijenjena za najmanje za 342.178 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.1 Izvještaja).**
- 5. Dugoročne obaveze i povezana potraživanja po osnovu ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture u iznosu od 1.274.476 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan podatak o stanju dugoročnih obaveza i izvora sredstava. To nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.4 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Sanski Most za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava i obaveza, niti je izvršeno usaglašavanje stvarnog stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem, kako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 30. 9. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Poduzeti aktivnosti prema Poreznoj upravi kako bi se glavni identifikacioni broj dodijelio samo Općini kao pravnom licu.	tačka 4.
2.	Registar budžetskih korisnika uspostaviti na način propisan Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	tačka 4.
3.	Sačiniti mape procesa i vršiti identifikaciju i procjenu rizika, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	tačka 4.
4.	Uspostaviti jedinicu za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	tačka 4.
5.	Potrebno je da svi budžetski korisnici donesu i implementiraju planove integriteta i planove borbe protiv korupcije s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	tačka 4.
6.	Kod izrade budžeta Općine poštovati propisane rokove, a prijedlog budžeta Općine sačinjavati u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	tačka 5.
7.	Analizu iskaza, odnosno tekstualni dio Godišnjih finansijskih izvještaja sačinjavati u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	tačka 6.
8.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika Općine u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa važećim propisima.	tačka 6.1.2.2
9.	Nepovratna davanja korisnicima u svrhu nabavke kapitalne imovine planirati u budžetu i iskazivati u poslovnim evidencijama u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.	6.1.2.3
10.	Izvršiti analizu ranijih knjiženja na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, utvrditi iznos neutrošenih namjenskih sredstava koja su priznata kao prihod ranijih godina, te izvršiti knjigovodstveno evidentiranje u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 6.1.3
11.	Potraživanja nastala na osnovu izdatih rješenja o komunalnoj naknadi knjigovodstveno evidentirati, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 6.2.1
12.	Uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava, te vršiti obračun amortizacije stalnih sredstva u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 6.2.2

13.	Osigurati vjerodostojnu i potpunu dokumentaciju o vrijednosti stanova u vlasništvu ili posjedu Općine, te poduzeti aktivnosti s ciljem njihovog realnog iskazivanja u poslovnim knjigama u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	tačka 6.2.2
14.	Obezbijediti dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje dugoročnih plasmana, kao i dokumentaciju o poduzetim aktivnostima nakon donošenja Odluke Općinskog vijeća o pokretanju postupka prodaje dionica.	tačka 6.2.2
15.	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno o plaćanju.	tačka 6.2.3
16.	Obaveze po osnovu dugoročnog kredita za sanaciju komunalne infrastrukture i povezana potraživanja evidentirati u poslovnim knjigama na pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 6.2.4
17.	Poduzeti aktivnosti na usklađivanju iskazane sadašnje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava.	tačka 6.2.5
18.	Potrebno je da svi budžetski korisnici vrše popis sredstava i obaveza u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	tačka 6.2.6
19.	Osigurati dosljednu primjenu odredbi zaključenih ugovora sa dobavljačima za nabavku radova.	tačka 7.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Budžet Općine Sanski Most za 2020. godinu;
 - Odluka o izvršavanju budžeta Općine Sanski Most za 2020. godinu;
 - Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
 - Statut Općine Sanski Most;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o državnoj službi Unsko-sanskog kantona;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Sanski Most je jedinica lokalne samouprave u sastavu Unsko-sanskog kantona uspostavljena zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH¹. Nadležnosti Općine utvrđene su Ustavom Federacije BiH, Ustavom Unsko-sanskog kantona, spomenutim Zakonom i Statutom Općine. Općina samostalno odlučuje o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih organa.

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a naročito: osiguranje i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda; donošenje budžeta; donošenje programa i planova razvoja Općine; utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite okoline; donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova; utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje; korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine; upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodopsnabdijevanje, odvođenje i prerada otpadnih voda, prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, javna čistoća, gradska groblja, lokalni putevi i mostovi, ulična rasvjeta, javna parkirališta i parkovi, organizovanje i unapređenje lokalnog javnog prevoza); utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara, utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, kao i druge poslove od lokalnog značaja, koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti su dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) i Općinski načelnik.

Vijeće je organ odlučivanja i predstavnički organ građana i ima 31 vijećnika. Općinski načelnik je izvršni organ Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i Načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu sa Izbornim zakonom BiH.

Funkciju načelnika obavlja Faris Hasanbegović, kojem je ovo drugi mandat².

Poslovi iz nadležnosti Općine obavljaju se u okviru osnovnih organizacionih jedinica koje čine službe za: razvoj, poduzetništvo i resurse; prostorno uređenje, građenje i stambene poslove; finansije, trezor i zajedničke poslove; opću upravu i društvene djelatnosti; geodetske i imovinsko-pravne poslove; civilnu i protiv požarnu zaštitu i inspeksijske poslove. Obavljanje stručnih i drugih poslova za potrebe Načelnika i Vijeća vrše se u okviru Stručne službe za poslove općinskog načelnika i Stručne službe za poslove Općinskog vijeća.

Općina je uspostavila Registar budžetskih korisnika, kojim su kao budžetski korisnici utvrđeni osam općinskih službi, Općinsko Vijeće, Općinsko pravobranilaštvo i tri javne ustanove kojima je Općina osnivač: Javna ustanova „Centar za socijalni rad“ Sanski Most, Javna ustanova Narodna biblioteka i Javna ustanova „Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu“. Javnim ustanovama kojima je Općina osnivač rukovode direktori.

Budžetom za 2020. godinu planirano je 160 zaposlenika, od čega se 126 odnosi na Općinu. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine sistematizovano je 169 radnih mjesta, a na 31. 12. 2020. godine bilo je 126 zaposlenih, dok je u javnim ustanovama bilo ukupno 30 zaposlenih.

Sjedište Općine je u Ulici Banjalučka br. 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Općine za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/06

² Uvjerjenje o imenovanju na lokalnim izborima 2020. godine, broj: 06-1-07-01-2103-2-28/20 od 24. 12. 2020. godine

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od januara 2021. godine do jula 2021. godine, s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je reviziju Općine Sanski Most za 2008. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom. Imajući u vidu značajan protok vremena i izmjene zakonskih propisa na osnovu kojih su date preporuke, u finansijskoj reviziji za 2020. godinu nismo ocjenjivali postupanje po datim preporukama.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno 19 preporuka.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u obavljanju poslova iz djelokruga i nadležnosti upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu adekvatno i efikasno, u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH³, Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela⁶.

Rukovodstvo Općine odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole, u skladu s propisima koji to regulišu, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrole.

Također je odgovorno i za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima, Standardima interne kontrole i dobrim praksama interne kontrole) i za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u svim organizacionim jedinicama Općine, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti u skladu sa standardima interne kontrole.

U skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave, Općina kao jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica. Međutim, Općinsko vijeće je porezno registrovano kao pravno lice i dodijeljen mu je glavni identifikacioni broj.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁶ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

U Registru budžetskih korisnika Općinsko vijeće upisano je kao poseban budžetski korisnik, a i budžet im se odobrava kao posebnom budžetskom korisniku. Osim toga, Registar budžetskih korisnika ne sadrži podatke o ID brojevima, datum upisa u Registar, datum izmjene i slično što nije u skladu sa članom 5. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđena je unutrašnja organizacija Općine, a naročito: organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta, sa opisom svakog radnog mjesta i potrebnim uslovima za njegovo obavljanje, uključujući obaveze i odgovornosti. Organizacija, djelokrug rada, raspored poslova i zaduženja, te način rukovođenja ostalih budžetskih korisnika uređeni su njihovim pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

U vezi s upravljanjem rizicima, Općina, kao ni ostali budžetski korisnici, nisu uspostavili registre rizika, niti je donesena Strategija upravljanja rizicima u skladu sa Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH, a ne vrši se ni kontinuirana identifikacija i procjena rizika.

Općina je u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH imenovala koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. Općina, kao ni ostali budžetski korisnici nisu sačinili mape procesa kojima bi se definisali tokovi procesa, odgovorna lica i identifikovali rizici s mjerama za njihovo smanjenje, niti su definisane mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama, kako je regulisano Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Određene interne akte kojim se uređuje poslovanje i postupanje zaposlenika u obavljanju poslova koji su im dodijeljeni kao što su: Računovodstvene politike za općinske budžetske korisnike i trezor Općine, Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza, Pravilnik o planiranju praćenju i vrednovanju godišnjeg rada i izvještavanju u Jedinственном općinskom organu uprave i Pravilnik o korištenju budžetske rezerve doneseni su i u primjeni od 2021. godine. Interni akti kojima je uređeno poslovanje ostalih budžetskih korisnika nisu prezentovani.

Nedosljedno primjenjivanje Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor⁷, te nedonošenje internih akata i njihova primjena proteklih godina i tokom 2020. godine, te rezultiralo je pogrešnim iskazivanjima u finansijskim izvještajima, a najznačajnija se odnose na neevidentiranje nerealizovanih namjenskih sredstava na razgraničenja, neispravno preknjižavanje nerealizovanih namjenskih sredstava, neevidentiranje sudskih presuda i kratkoročnih potraživanja po osnovu izdatih rješenja za komunalnu naknadu, nepravilno iskazan finansijski rezultat za 2020. godinu, popis sredstava i obaveza.

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, Općina je donijela 18. 3. 2019. godine. Navedenim pravilnikom definisani su cilj, funkcija i zadaci interne kontrole, vrste interne kontrole, te postupci procjene rizika, informisanja i nadgledanja.

S obzirom na to da nisu sačinjene mape procesa i da se ne vrši identifikacija i procjena rizika, konstatovano je da Općina i ostali budžetski korisnici nisu uspostavili sistem internih kontrola prema COSO modelu, kako to nalažu odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sačinio je općinski načelnik i dostavio Ministarstvu finansija Unsko-sanskog kantona u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **poduzeti aktivnosti prema Poreznoj upravi kako bi se glavni identifikacioni broj dodijelio samo Općini kao pravnom licu;**
- **Registar budžetskih korisnika uspostaviti na način propisan Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH;**
- **sačiniti mape procesa i vršiti identifikaciju i procjenu rizika, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 58/16

Interna revizija

Prema članu 8. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁸ i članu 9. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁹, Općina je u obavezi uspostaviti Jedinicu za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđena je jedinica za internu reviziju, u okviru koje su sistematizovana dva radna mjesta. Pravilnikom sistematizovana radna mjesta nisu popunjena, iako je Općina tokom 2020. godine raspisala javni oglas za prijem internih revizora na koji nije bilo prijavljenih kandidata.

Preporuka:

- ***uspostaviti jedinicu za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.***

Prevenција korupcije

Rješenjem načelnika iz jula 2019. godine usvojen je Plan integriteta Općine i imenovana osoba zadužena za nadzor za provođenje Plana integriteta, koja je obavezna poduzimati mjere za poboljšanje integriteta institucije, te davanje prijedloga za njegovo unapređenje. Imenovana osoba dužna je podnijeti Izvještaj o provođenju plana integriteta načelniku najmanje jednom godišnje. Predmetni izvještaj nije sačinjen ni dostavljen načelniku. Tokom 2020. godine u Općini nije zaprimljena ni jedna prijava za koruptivnu aktivnost.

Nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje bismo mogli utvrditi koje aktivnosti su ostali budžetski korisnici poduzimali po pitanju prevencije korupcije, niti da su donijeli svoje planove integriteta i imenovali osobe za njihovo provođenje.

Preporuka:

- ***potrebno je da svi budžetski korisnici donesu i implementiraju planove integriteta i planove borbe protiv korupcije s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžet Općine za 2020. godinu (u daljem tekstu: Budžet), usvojilo je Vijeće 28. 12. 2019. godine u iznosu od 16.100.776 KM. Prvim Izmjenama i dopunama od 5. 3. 2020. godine planiran je Budžet u iznosu od 17.342.720 KM, a drugim izmjenama i dopunama budžeta od 30. 6. 2020. godine u iznosu od 18.603.720 KM. Trećim Izmjenama i dopunama budžeta od 15. 9. 2020. godine planiran je Budžet u iznosu od 19.056.120 KM i veći je za 2.955.344 KM u odnosu na prvobitno usvojeni Budžet. Izmjenama i dopunama budžeta Planirani su prihodi u iznosu 18.656.120 KM i primici od 400.000 KM. Na rashodovnoj strani planirani su tekući rashodi (11.456.684 KM), tekuća rezerva (40.000 KM,) izdaci za nabavku stalnih sredstava (7.075.436 KM) i otplate dugova (484.000 KM).

S obzirom na to da nisu sačinjeni Račun kapitalnih primitaka i izdataka i Račun finansiranja, sadržaj Općeg dijela budžeta nije u skladu sa članom 10. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je definisano da se Budžet sastoji od općeg i posebnog dijela i kapitalnog budžeta. Opći dio budžeta čini Račun prihoda i rashoda, Račun kapitalnih primitaka i izdataka i Račun finansiranja, dok je Budžetom planiran samo Račun prihoda i rashoda koji obuhvata račune kapitalnih primitaka i izdataka i finansiranja. Osim toga, u pojedinim slučajevima nisu ispoštovani rokovi utvrđeni članom 15. Zakona o budžetima u FBiH u dijelu izrade Budžeta, odnosno budžetska instrukcija broj 2 budžetskim korisnicima dostavljena je 26. 9. 2019. godine, iako je rok bio 15. 7. 2019. godine, budžetske zahtjeve korisnici su dostavili u oktobru i novembru, a Zakonom utvrđeni rok bio je 15. 8. 2019. godine. Također, planirana su sredstva za

⁸„Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

⁹„Sl. novine FBiH“, br. 82/13, 74/14

izmirenje obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 80.000 KM, iako su na datum prethodnog bilansa iznosile najmanje 462.486 KM.

Izveštaj o izvršenju Budžeta Općine za 2020. godinu i Izveštaj o radu Općinskog organa uprave Vijeće nije usvojilo. Izveštaj o izvršenju i Izveštaj o radu Javne ustanove Centra za socijalni rad usvojeni su zaključcima Vijeća, dok Izveštaj o izvršenju Budžeta Fonda i Izveštaj o radu Fonda do okončanja revizije nisu razmatrani.

Kod donošenja budžeta nisu se u potpunosti poštovale odredbe Zakona o budžetima u FBiH u dijelu koji se odnosi na sadržaj Budžeta i propisane rokove donošenja Budžeta.

Preporuka:

- ***kod izrade budžeta Općine poštovati propisane rokove, a prijedlog budžeta Općine sačinjavati u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.***

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Konsolidovani finansijski izvještaj za 2020. godinu, Općina je sačinila i dostavila Ministarstvu finansija Unsko-sanskog kantona u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku, a pojedinačni godišnji finansijski izvještaji za 2020. godinu sačinjeni su i u zakonski predviđenom roku dostavljeni Finansijsko-informatičkoj agenciji.

Analiza iskaza (tekstualni dio) kojima se obrazlaže izvršenje Budžeta sa posebnim osvrtom na ostvarena odstupanja od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, nije sačinjena ni uz pojedinačne računovodstvene izvještaje budžetskih korisnika, niti uz konsolidovane računovodstvene izvještaje, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta na pozicijama primljeni kapitalni transferi i donacije više su iskazani za 469.388 KM, dok su rashodi po osnovu sudskih rješenja o izvršenju iz 2020. godine manje iskazani, odnosno nisu nikako evidentirani u iznosu od 30.713 KM. Zbog navedenog, ovaj izvještaj nije sačinjen u skladu s odredbama prethodno navedenog pravilnika (tačka 6.1.3 Izveštaja).

Uz godišnje računovodstvene izvještaje Općine za 2020. godinu, kao i ostalih budžetskih korisnika, nisu sačinjene analize iskaza kojima se obrazlaže izvršenje Budžeta, sa posebnim osvrtom na ostvarena odstupanja od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, u skladu sa članom 19. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***Analizu iskaza, odnosno tekstualni dio Godišnjih finansijskih izvještaja sačinjavati u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.***

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Općine za 2020. godinu ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 10.905.525 KM, što je u odnosu na planirane manje za 8.150.595 KM (42,77%). Strukturu ostvarenih prihoda čine: prihodi od poreza (5.943.812 KM), neporezni prihodi (2.816.607 KM), primljeni transferi (2.135.697 KM) i kapitalni primici (9.409).

Prema dostavljenom obrazloženju odgovorne osobe manje ostvareni prihodi i primici najvećim dijelom odnose se na neporezne prihode, odnosno prihode Općine (administrativne takse, naknade za komunalije i rentu) i kapitalne transfere u okviru kojih je planirano kapitalno ulaganje iz kredita koji nije realizovan, te ulaganje u mjesne zajednice koje nije realizovano zbog situacije izazvane COVID-om 19.

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza u najvećem dijelu odnose se na prihode od indirektnih poreza (4.242.550 KM), poreza na dohodak (973.580 KM) i poreza na imovinu (725.730 KM), koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznačavaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 2.816.607 KM i najvećim dijelom odnose se na: ostale budžetske naknade (1.138.637 KM), administrativne takse (511.392 KM), komunalne naknade i takse (395.984 KM), naknade i takse po federalnim i drugim propisima (349.449 KM), neplanirane uplate (167.479 KM), novčane kazne (109.068 KM) i prihode od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih institucija (97.455 KM).

Ostale budžetske naknade (1.138.637 KM) odnose se na: prihode ostvarene od općinskih naknada za zemljište i izgradnju (700.647 KM), ostale općinske naknade (252.270 KM) i naknade za korištenje šuma (185.720 KM).

Prihodi ostvareni od općinskih naknada (700.647 KM) najvećim dijelom odnose se na prihode po osnovu prirodnih pogodnosti – renta (416.037 KM) i prihode po osnovu uređenja građevinskog zemljišta (276.333 KM).

Prihodi od naknade po osnovu prirodnih pogodnosti – renta regulisani su: Zakonom o građevinskom zemljištu FBiH¹⁰, Odlukom Vijeća o građevinskom zemljištu¹¹ i Odlukom o utvrđivanju visine rente po zonama¹², a visina naknade se utvrđuje rješenjem o utvrđivanju naknade i uplaćuje se prije izdavanja odobrenja za građenje. Kao osnovica za izračunavanje visine rente služi prosječna konačna građevinska cijena iz prethodne godine po m² korisne stambene površine na području Općine u skladu sa članom 66. navedenog Zakona. Prosječnu konačnu građevinsku cijenu utvrđuje odlukom općinsko vijeće svake godine, a najkasnije do 31. marta tekuće godine. Odluku o utvrđivanju prosječne građevinske cijene po m² korisne stambene površine na području Općine donijelo je Vijeće 5. 6. 2020. godine i iznosi 700 KM. Iako je Zakonom propisano da se Odluka donosi najkasnije do 31. 3. tekuće godine, usvojena je tek 5. 6. 2020. godine.

Prihodi od naknade za uređenje građevinskog zemljišta (276.333 KM) regulisani su Zakonom o prostornom uređenju i građenju Unsko-sanskog kantona¹³ i Odlukom Vijeća o građevinskom zemljištu, a uplaćuje se prilikom izdavanja urbanističke saglasnosti za izgradnju, legalizaciju, rekonstrukciju i dogradnju objekata. Nadležna općinska služba utvrđuje naknade za uređenje građevinskog zemljišta, te izdaje rješenje investitoru o obavezi i uslovima plaćanja naknada. Visina naknade za uređenje građevinskog zemljišta utvrđuje se prema zonama i vrsti građevina. Kao osnovica za izračunavanje visine naknade uzima se prosječna konačna građevinska cijena iz prethodne godine po m² korisne stambene površine na području Općine. Urbanistička saglasnost važi godinu dana od dana njene pravosnažnosti i u tom se periodu može podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za građenja, izuzetno se važenje urbanističke saglasnosti može produžiti za još jednu godinu.

Ostale općinske naknade (252.270 KM) odnose se na prihode od komunalne naknade (194.887 KM) i naknade za izgradnju i održavanje javnih površina (57.384 KM).

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u iznosu od 194.887 KM i u cijelosti se odnose na komunalne naknade za korištenje površina za koje izdaju rješenja i naplatu vrši Javna ustanova Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu (u daljem tekstu Fond). Fond je osnovan Odlukom Vijeća o osnivanju Fonda u skladu sa članom 15. Zakona o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona, i Statutom Općine, a u cilju ostvarivanja potreba i interesa u oblasti komunalnih djelatnosti i

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 25/03

¹¹ „Sl. glasnik Općine Sanski Most“, br.3/03, 6/09, 4/14 i 3/18

¹² Sl. glasnik Općine Sanski Most“, br. 3/03, 6/09, 4/14 i 5/20

¹³ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.12/13, 3/16, 15/20

infrastrukture. Fond je budžetski korisnik i posluje u okviru trezora od 2019. godine. Zakonom o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona (član 46.) propisan je način obračuna komunalne naknade, koji se vrši množenjem površine stambenog, poslovnog i drugog prostora ili korisne javne površine, koeficijenta zone u kojoj se nekretnina nalazi, koeficijenta namjene nekretnine, vrijednosti obračunske jedinice – boda iskazane u konvertibilnim markama po m² površine. Prihodi od navedenih naknada regulisani su Odlukom o komunalnoj naknadi i njezinim Izmjenama i dopunama koju je donijelo Vijeće i Odlukom o utvrđivanju vrijednosti boda komunalne naknade, koju je donijelo Vijeće 28. 12. 2019. godine, a koje se primjenjuju od 1. 1. 2020. godine i iznosi 0,02 KM/m². Utvrđivanje obaveze, iznos komunalne naknade i način plaćanja za svakog pojedinog obveznika vrši se rješenjem koje donosi Fond s obzirom na to da je Zakonom o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona utvrđeno da izdavanje ovih rješenja općina može povjeriti drugom pravnom licu. Uplate po osnovu komunalnih naknada vrše se direktno na depozitni račun Općine. Prikupljanje prihoda po osnovu komunalne naknade definisano je članovima od 42. do 51. Zakona o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona.

Potraživanja po osnovu izdatih rješenja za 2020. godinu za plaćanje obaveze komunalne naknade u ukupnom iznosu od 342.178 KM (fizička lica 233.771 KM, pravna lica 108.407 KM), kao ni potraživanja po izdatim rješenjima u prethodnim periodima nisu knjigovodstveno evidentirana u poslovnim knjigama Fonda, ni u poslovnim knjigama Općine, niti je prezentovana bilo koja druga pomoćna evidencija ovih rješenja kojom raspolaže Općina (detaljnije u tački 6.2.1 Izvještaja).

Naknade za izgradnju i održavanje javnih površina iskazane su u iznosu od 57.384 KM i odnose se na naknade po osnovu obaveze izgradnje skloništa kod izdavanja odobrenja ili naknadnog odobrenja za građenje, odnosno ukoliko je investitor oslobođen obaveza izgradnje skloništa, obavezan je uplatiti naknadu. Obaveze plaćanja i način utvrđivanja visine naknade regulisan je Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća FBiH¹⁴. Članom 54., stav (1) ovog Zakona propisano je da investitor, koji bude oslobođen obaveze izgradnje skloništa (koji nije izgradio sklonište) u skladu sa rješenjem o dozvoli gradnje, obavezan je platiti naknadu za izgradnju skloništa u iznosu od 1% od ukupne vrijednosti građevinskog dijela objekta i unutrašnjih instalacija.

Prihodi od naknada za korištenje šuma (185.720 KM) uplaćuju se u skladu sa Zakonom o šumama Unsko-sanskog kantona¹⁵. Korisnik šuma dužan je vršiti uplatu naknade za korištenje državnih šuma na način propisan odredbama člana 67. ovog Zakona. Kontrolu obračuna i uplate naknade vrši šumarska inspekcija i Porezna uprava, a naknade se uplaćuju u iznosu 4% na poseban račun Budžeta Unsko-sanskog kantona i 5 % na namjenski račun jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se ostvaruje prihod. Ove naknade za tekuću godinu uplaćuje se tromjesečno, u roku od 30 dana po isteku tromjesečja. Ukupna sredstva su priznata i namjenski utrošena u toku 2020. godine u skladu sa Odlukom o usvajanju plana utroška namjenskih sredstava koju je donijelo Vijeće.

Prihodi od administrativnih taksa iskazani su u iznosu od 511.392 KM, a odnose se na: općinske administrativne takse (331.978 KM), druge općinske administrativne takse (84.899 KM), takse za ovjeravanje dokumenata (76.818 KM) i takse za vjenčanja i druge registracije (17.698 KM).

Općinske administrativne takse (331.978 KM) odnose se na: takse za izdavanje odobrenja za osnivanje poljoprivrednog obrta, trgovinske i ugostiteljske djelatnosti, kao i takse za zahtjeve za osnivanje obrta.

Prihodi od komunalnih naknada i taksi iskazani su u iznosu od 395.984 KM i odnose se na: općinske komunalne naknade za isticanje reklame (363.971 KM) i ostale općinske komunalne naknade i takse (32.013 KM). Obavezu za komunalne naknade za isticanje reklame pravna lica sama podnose Poreznoj upravi FBiH, a rok plaćanja obaveze je do 30. 4. za tekuću godinu.

Prihodi od naknada i taksi po federalnim zakonima i drugim propisima iskazani su u iznosu od 349.449 KM, najznačajniji se odnose na: naknade za korištenje cesta prilikom registracije vozila

¹⁴„Sl. novine FBiH“, br.39/03, 22/06, 43/10

¹⁵„Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.22/12

građana (130.980 KM), vodne naknade (94.919 KM), naknade za upotrebu cesta za vozila pravnih lica prilikom registracije (22.691 KM) i naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (90.428 KM).

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 2.135.697 KM i odnose se na: tekuće transfere od ostalih nivoa vlasti (1.288.819 KM), donacije (496.878 KM) i kapitalne transfere od ostalih nivoa vlasti i fondova (350.000 KM).

Tekući transferi od ostalih nivoa vlasti (1.288.819 KM) odnose se na: primljena sredstva od Unsko-sanskog kantona (854.312 KM), transferi od Federacije BiH (374.507 KM) i primljeni transferi od Republike Srpske (60.000 KM).

Primljeni transferi od Unsko-sanskog kantona (854.312 KM) u najvećoj mjeri odnose se na finansiranje socijalnih davanja (socijalna pomoć, naknade porodiljama, pomoć novorođenim bebama, dodatak za djecu, medicinsko vještačenje) u iznosu od 558.732 KM. Od Kantona su primljena sredstva u iznosu od 288.380 KM kao pomoć za zaštitu od pandemije izazvane COVID-om 19 (pomoć Civilnoj zaštiti od kantonalne uprave Civile zaštite, pomoć poljoprivredi od Ministarstva privrede Unsko-sanskog kantona), sredstava za izgradnju Prvomajske ulice od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona i sredstva za provođenje mjera za energetske efikasnost od Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko-sanskog kantona (nabavka i ugradnja prozora na zgradi Općine), izgradnja i nužni smještaj u iznosu od 7.200 KM, koji se realizuju preko Javne ustanove Centar za socijalni rad.

Transferi od Federacije BiH iskazani su u iznosu od 374.507 KM, a najvećim dijelom odnose se na: grant za poljoprivredu koji je dodijelilo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na osnovu potpisanog Sporazuma sa Općinom i Ministarstvom privrede Unsko-sanskog kantona. Za iznos dodijeljenih sredstva Federalno ministarstvo izdalo je Rješenje od 18. 6. 2020. godine za sufinansiranje programa poticanja proljetne sjetve u iznosu od 100.000 KM, kojim je propisano da se dodijeljena sredstva trebaju utrošiti za poticanje u poljoprivredi za 280 lica koja ispunjavaju tražene uslove, te da je Općina obavezna namjenski utrošiti sredstva i dostaviti Izvještaj o namjenskom utrošku. Osim toga, transferi od Federacije BiH dodijeljeni su od Federalnog ministarstva finansija (175.000 KM) za podršku budžetu Općine zbog situacije koju je izazvala pandemija COVID 19 u iznosu od 125.000 KM i za nabavku opreme za bolnicu u Sanskom Mostu u iznosu od 50.000 KM. Navedeni transferi priznati su visini u kojoj su i utrošeni, a neutrošeni dio primljenih transfera za posebne namjene u iznosu od 234.501 KM preknjižen je na konto vremenskih razgraničenja, kako to nalažu Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i trezor.

Primljeni transferi od Republike Srpske (60.000 KM) odnose se na projekat finansiranja izgradnje prilaznog puta u Trmošnjama koje se nalaze na granici sa Republikom Srpskom.

Primljene donacije iskazane su Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta u iznosu od 496.878 KM, u Glavnoj knjizi Trezora -1.216 KM, a revizijom smo utvrdili da one iznose 329.965 KM (više iskazani za 166.913 KM). Primljene donacije u iznosu od 172.847 KM odnose se na sredstva donirana od fizičkih lica za smještaj u ustanovama na teret srodnika, iz invalidnina, penzija, kao i participacija srodnika, a realizuju se preko Javne ustanove Centar za socijalni rad. Ove donacije su uplaćene i utrošene tokom 2020. godine. Također, u okviru ovih donacija iskazana su i sredstva donirana u 2020. godini od fizičkih lica i institucija (329.281 KM) za određene kapitalne projekte za mjesne zajednice, od kojih je dio u iznosu od 157.118 KM utrošen. Općina je u 2020. godini preknjižila na kratkoročna razgraničenja donacije za posebne namjene u ukupnom iznosu od 506.648 KM, od kojih se najznačajnije odnose na neutrošeni dio doniranih sredstava u 2020. godini od 172.163 KM i donacije u iznosu od 331.181 KM koje su primljene ranijih godina i priznate kao prihod perioda, iako nisu utrošene. S obzirom na to da je korekcija izvršena preko konta prihoda, a ne preko konta neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, ovi prihodi su u Glavnoj knjizi manje iskazani za navedeni iznos (331.181 KM).

Primljene donacije u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta više su iskazane za 166.913 KM s obzirom na to da su u 2020. godini umanjenjem prihoda tekuće godine vršena preknjižavanja neutrošenih transfera za posebne namjene na konto vremenskih razgraničenja, te da ovaj

računovodstveni izvještaj nije sačinjen preuzimanjem salda s konta prihoda iz Glavne knjige trezora (detaljnije u tački 6.1.3 Izvještaja).

Primljeni kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su u iznosu od 350.000 KM, u Glavnoj knjizi oni su iskazani u iznosu od -952.475 KM, a revizijom smo utvrdili da oni iznose 47.525 KM (više iskazani za 302.475 KM). Kapitalni transfer u iznosu od 47.525 KM odnosi se na utrošena sredstva primljena od Ministarstva privrede Unsko-sanskog kantona za izgradnju kanalizacije u Prvomajskoj ulici (primljena u ukupnom iznosu od 150.000 KM, neutrošeni dio razgraničen).

Kao što je i ranije navedeno, u 2020. godini je preko konta ovog prihoda preknjižen prenos neutrošenih transfera za posebne namjene na konto vremenskih razgraničenja, i to: 1.000.000 KM transfera koji su primljeni u 2019. godini i tada priznati kao prihod, iako nisu utrošeni. S ovog konta su na vremenska razgraničenja preknjiženi i transferi za posebne namjene koji su primljeni u 2020. godini i nisu utrošeni u ukupnom iznosu od 302.475 KM.

Primljeni kapitalni transferi u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta više su iskazani za 302.475 KM s obzirom na to da su u 2020. godini umanjnjem prihoda tekuće godine vršena preknjižavanja neutrošenih transfera za posebne namjene na konto vremenskih razgraničenja, te da ovaj računovodstveni izvještaj nije sačinjen preuzimanjem salda s konta prihoda iz Glavne knjige Trezora.

S obzirom na navedeno, primljeni transferi i donacije u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta više su iskazani za 469.388 KM (detaljnije u tački 6.1.3 Izvještaja).

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2020. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 11.616.052. Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (4.060.330 KM), doprinosi poslodavca (382.123 KM), izdaci za materijal i usluge (1.598.880 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (3.243.617 KM), kapitalni transferi (2.208 KM), izdaci za kamate (67.834 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (1.787.408 KM), i izdaci za otplate dugova (473.652 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 4.060.330 KM, od čega se na izdatke za bruto plaće i naknade plaća odnosi 3.562.830 KM, a na naknade troškova zaposlenih 497.500 KM. Od ukupno iskazanih troškova zaposlenih najznačajniji se odnose na bruto plaće i naknade plaća Općine (3.023.007 KM) i na naknade troškova zaposlenih Općine (397.615 KM). Odlukom Vijeća o u plaćama i naknadama zaposlenika u Općinskim organima Općine Sanski Most¹⁶ i Pravilnikom o plaćama i naknadama plaće zaposlenika Jedinog općinskog organa uprave Općine Sanski Most od 17. 4. 2019. godine utvrđen je način obračuna plaća i naknada plaća. Navedeni interni akti usklađeni su sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona¹⁷.

Osnovna plaća utvrđuje se množenjem koeficijenta plaće sa osnovicom za plaću. Osnovica plaće za 2020. godinu utvrđena je Sporazumom o utvrđivanju osnovici za obračun plaća od 28. 1. 2019. godine u iznosu od 325 KM.

Najviša plaća isplaćena je u Općini u neto iznosu od 3.567 KM, najniža u neto iznosu od 718 KM, dok je prosječna neto plaća iznosila je 1.252 KM.

Ocjenjivanje zaposlenika Općine za 2020. godinu izvršeno je u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Unsko-sanskom kantonu¹⁸.

¹⁶ „Sl. glasnik Općine Sanski Most“, br. 2/19 i 4/19

¹⁷ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 11/15

¹⁸ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“ br. 14/17, 16/17 i 15/20

Načelnik Općine je 9. 12. 2016. godine odnio Odluku o radnom vremenu kojom se utvrđuje trajanje radnog vremena od 7:00 do 15:30 sati, sa pravom na odmor u trajanju od 30 minuta (10:00 od 10:30 sati). Uspostavljena je evidencija o prisustvu na poslu u skladu sa Zakonom o radu.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 497.500 KM, a odnose na naknadu za topli obrok (322.923 KM), regres za godišnji odmor (73.908 KM), naknade za prijevoz (44.412 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (32.479 KM) i pomoć u slučaju smrti (23.778 KM).

Isplata **naknada za topli obrok** vršena je u visini od 1% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Regres za godišnji odmor isplaćivan je na osnovu pojedinačnih rješenja o korištenju godišnjeg odmora za 158 zaposlenih (468 KM) u ukupnom iznosu od 73.908 KM. Naknada za regres isplaćena je u visini 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH.

Uvidom u obračun plaća i naknada uzetih u uzorak (septembar i decembar 2020. godine) nismo utvrdili nepravilnosti.

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 1.598.880 KM. Strukturu izdataka čine: izdaci za tekuće održavanje (679.071 KM), ugovorene i druge posebne usluge (384.271 KM), izdaci za energiju (313.132 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (105.112 KM), nabavku materijala i sitnog inventara (63.754 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (34.022 KM), izdaci osiguranja, bankovnih usluga i usluga platnog prometa (16.135 KM) i putni troškovi (3.383 KM).

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 679.071 KM, a najznačajniji se odnose na: usluge popravaka i održavanja cesta (462.453 KM), usluge održavanja ulične rasvjete (130.757 KM) i materijal za održavanje ulične rasvjete (39.392 KM).

Izdaci za usluge popravka i održavanja cesta realizovane su na osnovu zaključenih ugovora za zimsko održavanje ulica sa dobavljačima Divel d.o.o. Sanski Most ukupne vrijednosti 106.345 KM i dobavljačem Kov-grad d.o.o. Bužim od 102.039 KM, za ljetno održavanje ulica ugovor je zaključen sa dobavljačem Ganić d.o.o. Sanski Most u vrijednosti od 148.631 KM i postavljanje signalizacije na putevima sa dobavljačem Buljan ceste d.o.o. Kreševo u vrijednosti od 37.323 KM.

Usluge održavanja ulične rasvjete u cjelokupnom iznosu odnose se na usluge pružene na osnovu potpisanog ugovora sa dobavljačem Elektro-montaža d.o.o. Ključ u vrijednosti od 149.748 KM.

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu do 384.271 KM, a najznačajnije se odnose na: izdatke po osnovu drugih samostalnih djelatnosti (167.425 KM), ostale nespomenute usluge i dadžbine (100.455 KM), izdatke za porez i doprinose po osnovu samostalnih djelatnosti (49.089 KM), stručne usluge (32.927 KM) i izdatke za informisanje (32.893 KM).

Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti iskazani su u iznosu od 167.425 KM, a najveći dio odnosi se na: izdatke općinskim vijećnicima (100.821 KM) i izdatke za rad komisija (52.726 KM) i naknade volonterima 8.221 KM).

Izdaci za naknade općinskim vijećnicima realizuju se na osnovu Odluke o utvrđivanju visine naknade vijećnicima i članovima komisija u Općinskom vijeću Sanski Most. Odlukom je utvrđena mjesečna naknada vijećnicima u iznosu od 200 KM (paušal) i naknada za prisustvo na sjednici u iznosu od 250 KM, za vijećnike po nastavku sjednice 50 KM.

Izdaci za rad komisija iskazani su u neto iznosu od 52.727 KM, a najznačajnije isplate izvršene su za: Komisiju za procjenu nepokretnosti (23.452 KM) i Komisiju za tehnički pregled (21.372 KM). Osim navedenih, načelnik je imenovao i sljedeće: Komisiju za izbor državnih službenika, disciplinsku komisiju, Komisiju za lokacije, Komisiju za usklađivanje redova vožnje i druge.

Pravilnikom o tehničkom pregledu građevina koji je donio ministar za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoline Unsko-sanskog kantona, Pravilnikom o načinu formiranja i načinu rada Komisije za tehnički pregled građevina, te utvrđivanju visine i načina naplate naknade za rad utvrđeno je visina naknada za rad članovima komisija. Isplate naknada vršene su u skladu sa Pravilnikom.

Tehnički pregled građevina vrši Komisija koju rješenjem imenuje nadležna općinska služba iz reda kvalifikovanih stručnjaka sa Liste kvalifikovanih stručnjaka. Izbor i imenovanje vanjskih članova Komisije za tehnički pregled građevina vrši se putem Javnog poziva.

Visina naknade članovima komisije utvrđuje se u zavisnosti od bruto troškova tehničkog pregleda prema vrsti, kategoriji i veličini objekta. Sa vanjskim saradnicima koji su angažovani za rad u komisijama su se zaključeni ugovori o djelu, na osnovu kojih je vršena isplata naknada. **Utvdili smo da obračun naknada zaposlenicima po osnovu angažmana u komisijama u neto iznosu od najmanje 16.360 KM nije imao karakter prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano članom 10. Zakona o porezu na dohodak¹⁹ i članovima 8, 11. i 12. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,²⁰ s obzirom na to da nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.** Napominjemo da je navedenim članovima Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak propisano da naknade uposlenicima po osnovu angažmana po bilo kom osnovu, a u vezi sa nesamostalnom djelatnošću, neovisno o tome da li se ti poslovi obavljaju u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti. Shodno tome, obaveza poslodavca je da obračuna i uplati porez i pune doprinose, u skladu sa odredbama člana 27. Zakona o porezu na dohodak i članova 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama člana 10. i 11. Zakona o doprinosima²¹ i odredbama članova od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa²².

Preporuka:

- ***poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika Općine u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa važećim propisima.***

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 3.243.617 KM i odnose se na transfere neprofitnim organizacijama (1.162.561 KM), transfere pojedincima (849.537 KM), subvencije javnim preduzećima (393.528 KM), subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima (361.374 KM), transfere drugim nivoima vlasti (323.057 KM) i druge tekuće rashode (153.560 KM).

Tekući transferi neprofitnim organizacijama (1.162.561 KM) odnose se na tekuće transfere Općine (760.664 KM) i tekuće transfere Javne ustanove Centra za socijalni rad (401.897 KM).

Tekući transferi koji se realizuju preko Javne ustanove Centra za socijalni rad odnose se na smještaj štitićenika u određenim ustanovama i alternativni smještaj.

Tekući transferi koji se realizuju preko Općine odnose se na: redovno finansiranje RTV Sana (360.000 KM), redovno finansiranje Gradske dvorane (148.600 KM), transfer za parlamentarne političke partije (123.664 KM), transfere vjerskim zajednicama (47.500 KM), ostale tekući transferi - sredstva rezervi (37.700 KM), finansijsku podrška novorođenim bebama (34.200 KM) i finansijsku podrška prevencija protiv droge (9.000 KM).

Transfer za parlamentarne političke partije (123.664 KM), realizovan je u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta Općine za 2020. godinu, a Odlukom o rasporedu sredstava za finansiranje parlamentarnih grupa i pojedinaca koji su zastupljeni u Općinskom vijeću utvrđeni su pojedinačni iznosi koji pripadaju određenoj političkoj partiji.

Transferi vjerskim zajednicama (47.500 KM) realizuju se u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta Općine za 2020. godinu, a odobravaju se nakon podnesenog zahtjeva vjerskih zajednica. Sredstva se odobravaju na osnovu rješenja koje donosi načelnik, kojima je utvrđena obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku. Revizijom ovih transfera uzetih u uzorak konstatovali smo da su dodijeljena sredstva namjenski utrošena i izvještaji o utrošku dostavljeni u skladu sa izdatim rješenjima.

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 3/18, 30/18

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

²² „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

Ostali tekući transferi - Sredstva rezervi (37.700 KM) realizovana su u iznosu od 37.700 KM, a najvećim dijelom odnose se na: pomoć za liječenje oboljelih sa područja Općine (18.300 KM), pomoć mjesnim zajednicama (5.000 KM), adaptaciju stambenog objekta (4.000 KM), pomoć KES „Condor“ Sanski Most (4.300 KM), sportskim klubovima (2.500 KM), udruženjima boraca (2.000 KM), pomoć socijalno ugroženim sugrađanima (1.500 KM). Odlukom o izvršenju Budžeta za 2020. godine predviđeno je da se sredstva rezervi koriste za nepredviđene namjene. Odobravaju se nakon podnesenih zahtjeva korisnika, o čemu načelnik donosi rješenja.

Transferi pojedincima (849.537 KM) odnose na: transfere iskazane u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Općine (501.580 KM) i Javne ustanove Centra za socijalni rad (347.957 KM).

Tekući transferi koji se realizuju preko Javne ustanove Centar za socijalni rad najvećim dijelom odnose se na: ostale transfere pojedincima u iznosu od 224.297 KM (naknade za porodilje u radnom odnosu, naknada za nezaposlene porodilje, subvencioniranje prevoza učenika socijalno ugroženih porodica), beneficije za socijalnu zaštitu u iznosu od 123.660 KM (materijalna socijalna pomoć, jednokratna pomoć za socijalno ugrožene osobe, jednokratna pomoć za porodice sa više djece, dječija nedjelja, pomoć djeci bez roditeljskog staranja, medicinsko vještačenje, materijalna pomoć).

Transferi iskazani kod Općine u najvećoj mjeri odnose se na: izdatke za vojne invalide, ranjene borce i nosioce ratnih vojnih priznanja, razne ostale transfere pojedincima i izdaci za isplatu stipendija.

Stipendiranje studenata i učenika (53.800 KM) vrši se u skladu sa Odlukom o izvršavanju budžeta Općine za 2020. godinu. Dodjela sredstava tekućih transfera provodi se putem javnog konkursa, a odabir korisnika obavlja Komisija za dodjelu stipendija koju imenuje načelnik. Nakon usvojene i objavljene bodovne liste sa svim studentima zaključuju se ugovori o stipendiranju.

Subvencije javnim preduzećima (393.528 KM) iskazane su kod Općine, a odnose se na: subvencije za suzbijanje posljedica izazvanih COVID-om 19 (167.673 KM), subvencije za aktivnu politiku zapošljavanja (97.103 KM), nabavku opreme za Bolnicu i Dom zdravlja u Sanskom Mostu (76.787 KM), sufinansiranje projekta JKP VIK d.o.o. za nabavku kontejnera (51.965 KM).

Subvencije za suzbijanje posljedica izazvanih COVID-om 19 (167.673) realizovane su na osnovu Odluke o donošenju propisa s ciljem sanacije i ublažavanja posljedica pandemije COVID-a 19, koju je donijelo Vijeće 20. 5. 2020. godine. Odlukom je propisano da se kao pomoć privredi zbog sanacije posljedica izazvanih COVID-om 19 obveznici oslobađaju od plaćanja sljedećih izdataka za april i maj 2020. godine: zakupa poslovnih prostora u vlasništvu Općine, kao i njenih zemljišta i placeva, redovne kamate na kredite ukoliko zadovoljavaju uslove propisane Odlukom o subvenciji iznosa redovne kamate, usluga odvoza smeće JKP Sana u stečaju, plaćanja paušala JKP Vik d.o.o. i subvencioniranja troškova za rad postrojenja za tretman pitke vode JKP Vik d.o.o. Pojedinačnim odlukama o oslobađanju plaćanja koje je donijelo Vijeće utvrđeni su određeni uslovi koje korisnici trebaju ispuniti, kao i obaveze preduzeća čija naknada se finansira.

Ukupan iznos za koji je Općina oslobodila plaćanje obaveza na ime zakupa poslovnih prostora koji su iznajmljeni pravnim ili fizičkim licima i koji su oslobođeni plaćanja zakupa za mjesec april i maj 2020. godine je u iznosu 5.681 KM, a iznos za zakupa javnih površina je 2.327 KM. Za subvencioniranje usluga odvoza smeća JKP Sana u stečaju isplaćeno je 14.373 KM, za subvencioniranje plaćanja paušala JKP VIK d.o.o. isplaćeno je 6.738 KM, dok je za subvencioniranje troškova za rad postrojenja za tretman pitke vode isplaćeno je 37.453 KM.

Subvencije za aktivnu politiku zapošljavanja (97.103 KM) realizuju se u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta Općine za 2020. godinu. Dodjela sredstava za subvencioniranje zapošljavanja provodi se putem javnog poziva. Kriteriji o uslovima i načinu ostvarivanja prava na poticaje utvrđeni su javnim pozivom. Korisnici navedenih sredstava su pravna lica koja se bave proizvodnom djelatnošću, ili uslugama u oblasti proizvodnje, proizvodnog i uslužnog obrta (osim trgovine i ugostiteljstva) i koja zaposle nezaposlena lica sa područja Općine. Općinska služba za razvoj, poduzetništvo i resurse (imenovane osobe) zaprima kompletnu dokumentaciju, boduje i sačinjava Prijedlog liste kandidata koju dostavlja načelniku na usvajanje. Poticajna sredstva namijenjena su za finansiranje doprinosa za

novozaposlene osobe, a isplata pravnim licima vrši se po principu refundacije nastalih troškova nakon što dostave dokumentaciju na mjesečnom nivou.

Sufinansiranje projekta JKP ViK d.o.o. za nabavku kontejnera (51.965 KM) i nabavku opreme za Bolnicu i Dom zdravlja u Sanskom Mostu (76.787 KM) planirani su i iskazani na poziciji tekućih transfera. S obzirom na to da se radi o nepovratnim davanjima u svrhu nabavke kapitalne imovine, navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Subvencije privatnim preduzećima (361.374 KM) najvećim dijelom u iznosu od 302.037 KM odnose se na podršku poljoprivredi i 56.510 KM za podršku privrednim subjektima.

Podrška poljoprivredi po projektima u iznosu od 302.037 KM koji se realizuju u skladu sa Odlukom o izvršenju Budžeta Općine, a po Programima novčanih podrški u poljoprivredi (tri programa podrške) koje je usvojilo Općinsko vijeće. Dodjela sredstava tekućih transfera po programima provodi se putem javnog poziva. Kriteriji o uslovima i načinu ostvarivanja prava na poticaje utvrđeni su programima, a rješenjima načelnika imenovane su komisije za dodjelu poticajnih sredstava. Nakon izvršenog pregleda i bodovanja pristiglih aplikacija, komisije za odabir korisnika poticajnih sredstava Prijedlog liste kandidata za odabir korisnika dostavljaju načelniku, na usvajanje. Revizijom uzetih u uzorak korisnika kojima su dodijeljena sredstva za podršku poljoprivredi nismo uočili nepravilnosti.

Drugi tekući rashodi (153.590 KM) najvećim dijelom se odnose na izvršenje pravomoćnih sudskih presuda u iznosu od 75.109 KM, povrat više ili pogrešno uplaćenih sredstava (39.345 KM) i ostali tekući rashodi i fondacije za pomoć (20.000 KM).

Revizijom smo utvrdili da obaveze po osnovu sudskih presuda u iznosu od 418.090 KM, nisu evidentirane u poslovnim knjigama Općine u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH (detaljnije u tački 6.2.3 Izvještaja).

Preporuka:

- ***nepovratna davanja korisnicima u svrhu nabavke kapitalne imovine planirati u budžetu i iskazivati u poslovnim evidencijama u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.***

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 1.787.408 KM, što u odnosu na planiranih 7.075.436 KM predstavlja ostvarenje od 25,3%. Navedeni izdaci odnose se na: rekonstrukciju i investicijsko održavanje (1.690.289 KM), nabavku opreme (34.807 KM), nabavku stalnih sredstava u obliku prava (32.156 KM) i nabavku zemljišta (30.156 KM).

Rekonstrukcija i investicijsko održavanje iskazani su u iznosu od 1.690.289 KM, a najvećim dijelom odnose se na: ostale rekonstrukcije i poboljšanja (849.085 KM) i rekonstrukciju cesta i mostova (758.570 KM). Ostala rekonstrukcija i poboljšanja u najvećem mjeri se odnosi na: izgradnju kanalizacione mreže i sanaciju saobraćajnica u Prvomajskoj ulici (408.134 KM), regulisanje otpadnih voda u naseljima Kruhari-Jezernice (236.447 KM), izgradnju društvenog doma u Vrhpolju (27.865 KM) izgradnju pomoćnog terena NK Podgrmeč (27.328 KM).

Nabavka opreme (34.807 KM) odnosi se na nabavku kompjuterske opreme (34.380 KM) i nabavku namještaja (428 KM).

Nabavka stalnih sredstava u obliku prava odnosi se na nadzor nad izvođenjem investicijskih projekata i rekonstrukcije (26.064 KM) i studije izvodljivosti prostorno planske dokumentacije (6.092 KM).

6.1.2.5 Izdaci za otplate dugova

Izdaci za otplate dugova (473.652 KM) odnose se na plaćene obaveze po četiri dugoročna kredita, odnosno tri kredita koja su evidentirana u Glavnoj knjizi Trezora i kredit koji nije knjigovodstveno evidentiran.

6.1.3 Finansijski rezultat

U konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2020. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2020. godinu	Ostvareno u 2020. godini	Ostvareno u 2019. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	18.656.120	10.896.116	11.857.681	58
I.1.	Prihodi od poreza	6.861.293	5.943.812	7.114.520	87
I.2.	Neporezni prihodi	5.707.917	2.816.607	3.082.917	49
I.3.	Primljeni transferi	6.086.910	2.135.697	1.660.244	35
II	RASHODI	11.496.684	9.354.992	9.280.123	81
II.1.	Tekući rashodi	6.842.149	6.041.333	5.061.271	88
II.2.	Tekući grantovi	4.374.425	3.243.617	4.071.426	74
II.3.	Kapitalni grantovi	210.510	2.208	58.099	0
II.4.	Izdaci za kamate	69.600	67.834	89.327	98
II.5.	Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	-
III	TEKUĆI SUFICIT I – II	7.159.436	1.541.124	2.577.558	22
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	6.675.436	1.777.999	1.183.478	27
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	400.000	9.409	236.427	2
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	7.075.436	1.787.408	1.419.905	25
V	UKUPAN DEFICIT (III – IV)	484.000	-236.875	1.394.080	-49
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	0	0	0	-
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	-
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 – VII 2)	-484.000	-473.652	-431.457	98
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	484.000	473.652	431.457	98
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	-710.527	962.623	0

Podaci iz Bilansa stanja su sljedeći:

I	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	1.584.213	4.761.332	23
----------	---	-----------	-----------	----

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazan je tekući suficit u iznosu od 1.541.124 KM, s obzirom na to da su prihodi ostvareni u iznosu od 10.896.116 KM, a rashodi u iznosu od 9.354.992 KM. Iskazan je negativan finansijski rezultat za 2020. godinu u iznosu od 710.527 KM, s obzirom na to da su pored ostvarenog tekućeg suficita iskazani izdaci za nabavku stalnih sredstava (1.787.408 KM), primici od prodaje stalnih sredstava (9.409 KM) i izdaci za otplate dugova (473.652 KM).

Revizijom smo utvrdili da je u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta finansijski rezultat za 2020. godinu više iskazan za iznos od 500.101 KM, te da iznosi 1.210.628 KM (deficit). Naime, u navedenom računovodstvenom izvještaju, primljeni kapitalni transferi i donacije više su iskazani za 469.388 KM (tačka 6.1.1.3 Izvještaja), dok su rashodi iskazani manje za 30.713 KM (tačka 6.2.3 Izvještaja).

U konsolidovanom Bilansu stanja na 31. 12. 2020. godine iskazan je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1.584.213 KM i u odnosu na isti period 2019. godine manji je za 3.177.119 KM. Revizijom smo utvrdili da su u ranijim periodima namjenski prihodi i primljeni transferi za posebne namjene priznati kao prihodi perioda iako nisu utrošeni, te nije vršen njihov prenos na kratkoročna razgraničenja. U 2020. godini napravljene su određene korekcije, i izvršen je prenos transfera koji su primljeni u 2019. godini a koji nisu utrošeni, na kratkoročna razgraničenja u iznosu od 1.331.181 KM. U 2020. godini preko ovog konta izvršen i otpis potraživanja u iznosu od 156.153 KM, za koji nam nije prezentovana adekvatna dokumentacija na osnovu koje bismo mogli potvrditi provedena knjiženja.

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima umanjen je i za iznos negativnog finansijskog rezultata za 2020. godinu od 1.179.915 KM (s obzirom na to da rashodi u iznosu od 30.713 KM nisu knjigovodstveno evidentirani).

Za preostali iznos knjiženja na ovom kontu u iznosu od 509.870 KM nije prezentovano obrazloženje.

Finansijski rezultat za 2020. godinu u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta više je iskazan za iznos od najmanje 469.388 KM, jer ne sadrži tačan podatak o primljenim kapitalnim transferima i donacijama. Također, ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima koji je u Bilansu stanja iskazan u iznosu od 1.584.213 KM zbog toga što nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje u iznosu od najmanje 509.870 KM, te činjenice da su u ranijim periodima neutrošeni namjenski prihodi priznavani kao prihod. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.1.1.3 Izvještaja).

Preporuka:

- *izvršiti analizu ranijih knjiženja na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, utvrditi iznos neutrošenih namjenskih sredstava koja su priznata kao prihod ranijih godina, te izvršiti knjigovodstveno evidentiranje u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Novčana sredstva u konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazana su u iznosu od 2.895.691 KM, a čini ih stanje sredstava na transakcijskim računima od 2.894.602 KM i gotovina u blagajni u iznosu od 1.089 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 321.248 KM, a obuhvataju potraživanja Općine od kojih se najznačajnija odnose na: ostala potraživanja (247.895 KM), potraživanja od pravnih lica (44.824 KM) i sumnjiva i sporna potraživanja (10.916 KM). U okviru kratkoročnih potraživanja iskazana su i potraživanja Fonda koja se u cijelosti odnose na potraživanja za porodiljne naknade (11.491 KM).

Odlukom o komunalnoj naknadi (sa izmjenama i dopunama) propisana je obaveza plaćanja komunalne naknade za korištenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje na području Općine. Obveznici plaćanja komunalne naknade su vlasnici ili nosioci prava raspolaganja na stambenom, poslovnom ili drugom prostoru, te privremeni korisnici javnih površina. Obavljanje komunalne djelatnosti, odnosno poslova zajedničke komunalne potrošnje navedenom Odlukom povjereno je Fondu. Visina komunalne naknade utvrđena je rješenjima o komunalnoj naknadi po osnovu vlasništva ili prava raspolaganja na stambenim, poslovnim ili drugim prostorima, kao i korištenja javnih površina za svakog pojedinačnog obveznika koje izdaje Fond najkasnije do 31. 3. tekuće godine u skladu sa navedenom odlukom. Osim toga, Odlukom je utvrđeno član 21. stav (2) da je Fond dužan ispostaviti račune obveznicima za svaku kalendarsku godinu najkasnije do 31. 3. tekuće godine, što nije učinjeno, odnosno osim izdatih rješenja nije prezentovano da su obveznicima ispostavljeni i računi. Odluku o utvrđivanju vrijednosti boda komunalne naknade koja se primjenjuje od 1. 1. 2020. godine donijelo je Vijeće i iznosi 0,02 KM/m².

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da potraživanja za komunalnu naknadu po osnovu vlasništva ili raspolaganja na poslovnim, stambenim i ostalim prostorima, kao i korištenja javnih površina po osnovu izdatih rješenja za 2020. godinu u iznosu od 342.178 KM (fizička lica 233.771 KM, pravna lica 108.407 KM), kao ni po osnovu izdatih rješenja za prethodne periode nisu knjigovodstveno evidentirana u poslovnim knjigama Fonda, ni u poslovnim knjigama Općine. Službenu evidenciju o obveznicima komunalne naknade vodi Fond (naziv obveznika, iznos obaveze, pripadnost zoni, korisnu površinu, namjenu prostora uključujući i vrstu djelatnosti i slično). Međutim, ne vrši se evidentiranje potraživanja po ovom osnovu u poslovnim knjigama, a nisu osigurane ni evidencije o stanju potraživanja koja nisu naplaćena. Nismo se uvjerali da je uspostavljena koordinacija između Općine,

koja vrši knjigovodstveno evidentiranje naplate prihoda po osnovu komunalnih naknada za koje Fond donosi rješenja, niti da je Općina poduzimala aktivnosti kako bi se utvrdilo ukupno potraživanje po osnovu izdatih, a nenaplaćenih rješenja.

Nije prezentovano na osnovu kojih dokumenata je donesena Odluka o isknjižavanju zastarjelih obaveza i potraživanja, s obzirom na ta da ne možemo potvrditi da je izvršen njihov popis, a ni izvodi otvorenih stavki potraživanja nisu dostavljeni kupcima. U 2020. godini izvršen je otpis potraživanja u ukupnom iznosu od 176.884 KM za koje nije prezentovana ni dokumentacija koja je bila osnov za knjigovodstveno evidentiranje, ni za isknjižavanje.

Kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja potcijenjena su najmanje za 342.178 KM, koliko iznose potraživanja po osnovu izdatih rješenja o komunalnoj naknadi za 2020. godinu. Ova potraživanja nisu knjigovodstveno evidentirana ni u tekućem, ni u prethodnim periodima. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, kojima je utvrđeno da se budžetsko računovodstvo zasniva na računovodstvenim načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, blagovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Efekte na finansijske izvještaje nismo u mogućnosti u potpunosti procijeniti.

Preporuka:

- ***potraživanja nastala na osnovu izdatih rješenja o komunalnoj naknadi knjigovodstveno evidentirati, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

Kratkoročni plasmani su iskazani u iznosu od 157.551 KM i odnose se na potraživanje od Javnog komunalnog preduzeća Vodovod i kanalizacije d.o.o. za iznos izmirenog kredita odobrenog od Svjetske banke za sanaciju komunalne infrastrukture. Općina je sa Javnim komunalnim preduzećem Vodovod i kanalizacije d.o.o. zaključila Sporazum o regulisanju međusobnih obaveza koje se odnose na kreditno zaduženje, kojim su utvrđeni način i rokovi povrata sredstava. Tokom 2020. godine JKP Vodovod i kanalizacije d.o.o. po osnovu zaključenog Sporazuma uplatilo je 10.000 KM.

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Općine na 31. 12. 2020. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 74.205.234 KM (nabavne vrijednosti od 76.170.289 KM, ispravke vrijednosti od 1.965.055 KM) i dugoročni plasmani u iznosu od 892.778 KM.

Struktura stalnih sredstava je sljedeća: zemljišta (53.109.797 KM), građevine i objekti infrastrukture (20.280.434 KM), oprema (527.836 KM), stalna sredstva u obliku prava (126.483 KM) i sredstva van upotrebe (160.684 KM).

Općina nije uspostavila pomoćnu knjigu stalnih sredstava, odnosno zemljišta, zgrada, stanova i objekata infrastrukture, što nije u skladu sa članom 16. Zakona o računovodstvu i reviziji²³ i članom 60. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH²⁴. Općina ne raspolaže evidencijama navedenih sredstava sa iskazanim pojedinačnim sredstvima, njihovim nabavnim vrijednostima, količinama i drugim podacima.

Općina nije vršila obračun amortizacije za građevinske i objekte infrastrukture nabavne vrijednosti od 21.717.291 KM u skladu sa članom 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 12. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi njihovu iskazanu vrijednost u Bilansu stanja 31. 12. 2020. godine.

U okviru **građevina** evidentirani su stanovi čija je nabavna vrijednost u poslovnim knjigama iskazana u iznosu od 9.852 KM. Prema prezentovanoj dokumentaciji na 31. 12. 2020. godine Općina raspolaže sa tri stambene zgrade u naselju Fajtovci, dvije stambene zgrade u naselju Stari Majdan, stambeno-poslovna zgrada u naselju Donji Kamengrad i šest stanova u gradu Sanskom Mostu. Prema evidenciji koja se vodi u Službi za prostorno uređenje, građenje i stambene poslove za najveći do

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14

stanova Općina posjeduje dokaze o vlasništvu ili posjedu, međutim ne možemo potvrditi da je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje vrijednosti stanova u poslovne knjige Općine. Općina ne posjeduje potpunu i vjerodostojnu dokumentaciju o vrijednosti stanova u vlasništvu ili posjedu, jer poslovnim knjigama nisu evidentirani stanovi koji su u vlasništvu ili posjedu. **Osim toga, u 2020. godini nije izvršen obračun amortizacije na stalna sredstva, a nije uspostavljena ni pomoćna knjiga stalnih sredstava, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Na poziciji dugoročnih plasmana iskazan je iznos od 892.779 KM, za koje nije prezentovana potpuna dokumentacija koja je bila osnov za knjigovodstveno evidentiranje, zbog čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost. Prezentovana je samo analitička kartica konta iz 2002. godine u kojoj je navedeno da se radi o učešću u dionicama javnih preduzeća (JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, BH Telecom d.d. Sarajevo i Bosnalijek d.d. Sarajevo) i odluka Vijeća o pokretanju postupka prodaje dionica u vlasništvu Općine iz 2010. godine.

Ne možemo potvrditi dugoročne plasmane koji su u Bilansu stanja iskazani u iznosu od 892.779 KM s obzirom na to da nije prezentovana dokumentacija kojom bi se potvrdilo navedeno ulaganje na osnovu kojeg je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, kao ni dokumentacija o poduzetim aktivnostima nakon donošenja Odluke o pokretanju postupka prodaje dionica u vlasništvu Općine koju je donijelo Vijeće 2010. godine. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- *uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava, te vršiti obračun amortizacije stalnih sredstava u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;*
- *osigurati vjerodostojnu i potpunu dokumentaciju o vrijednosti stanova u vlasništvu ili posjedu Općine, te poduzeti aktivnosti s ciljem njihovog realnog iskazivanja u poslovnim knjigama u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;*
- *obezbjediti dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje dugoročnih plasmana, kao i dokumentaciju o poduzetim aktivnostima nakon donošenja Odluke Općinskog vijeća o pokretanju postupka prodaje dionica.*

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

U konsolidovanim finansijskim izvještajima kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.220.368 KM, a odnose se na: kratkoročna razgraničenja (2.051.323 KM), finansijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama (1.561.404 KM), obaveze prema zaposlenima (848.307 KM) i kratkoročne tekuće obaveze (759.334 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.051.323 KM, a najvećim dijelom odnose se na razgraničene prihode za namjenska sredstva (1.536.976 KM) i primljene donacije budućeg perioda (506.649 KM). Struktura razgraničenih prihoda za namjenska sredstva je sljedeća: kapitalni transferi sa nivoa Federacije BiH (1.100.000 KM), transfer od Federacije BiH (243.501 KM) i kapitalni transferi od Unsko-sanskog kantona (202.475 KM).

Ne možemo potvrditi kratkoročna razgraničenja koja su u Bilansu stanja iskazana u iznosu od 2.051.323 KM, zbog činjenice da neutrošeni namjenski prihodi prethodnih perioda nisu evidentirani na ovoj poziciji, nego su priznavani kao prihod tih perioda, iako nisu utrošeni (detaljnije u tačkama 6.1.1.3 i 6.1.3 Izvještaja).

Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama koji se odnose na iskazane obaveze iz internih poslovnih odnosa koja (kao i potraživanja iz internih poslovnih obaveza) nisu zatvorena na kraju perioda.

Obaveze prema zaposlenicima iskazane su u iznosu od 848.307 KM, a odnose se na obaveze za plaće (173.583 KM), obaveze za doprinose (122.724 KM), ostale obaveze po osnovu rada (67.107 KM). i obaveze prema drugim fizičkim licima (484.893 KM).

U okviru obaveza prema zaposlenima iskazane su i obaveze prema drugim fizičkim licima (484.893 KM), a najveći dio u iznosu od 447.259 KM iskazane su kod Javne ustanove Centra za socijalni rad i odnose se na obaveze za naknade plaća prema porodiljama u radnom odnosu, s obzirom na to da ove obaveze nisu klasifikovane u skladu s kontnim planom koji je u primjeni.

Kratkoročne tekuće obaveze najvećim dijelom odnose se na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 752.894 KM i obaveze prema fizičkim licima 5.220 KM.

Nije prezentovano na osnovu kojih dokumenata je donesena Odluka o isknjižavanju zastarjelih obaveza i potraživanja, s obzirom na ta da ne možemo potvrditi da je izvršen njihov popis. U 2020. godini izvršen je otpis obaveza prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 101.090 KM za koje nije prezentovana dokumentacija koja je bila osnov za knjigovodstveno evidentiranje, ni za isknjižavanje.

Revizijom smo utvrdili da obaveze po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 418.090 KM, od čega se na izvršna sudska rješenja iz 2020. godine odnosi 30.713 KM, nisu evidentirane u poslovnim knjigama Općine u prethodnim periodima, ni u tekućoj godini u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Navedeno je za posljedicu imalo da su potcijenjeni rashodi obračunskih perioda na koje se odnose, nisu tačno iskazani finansijski rezultati tih perioda, ni višak prihoda nad rashodima, kao ni finansijski rezultat tekuće godine (30.713 KM). Najznačajniji dio sudskih rješenja o izvršenju odnosi se na oblasti iz imovinsko pravnih odnosa.

Kratkoročne tekuće obaveze manje su iskazane za 418.090 KM s obzirom na to da obaveze i rashodi po osnovu sudskih rješenja o izvršenju ranijih i tekuće godine nisu knjigovodstveno evidentirani. Zbog navedenog potcijenjeni su rashodi i precijenjen je finansijski rezultat za 2020. godinu za 30.713 KM, kao i rashodi i finansijski rezultati ranijih godina, a i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno o plaćanju.*

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.084.765 KM i cjelokupne se odnose na dugoročne kredite i zaduživanje.

U okviru dugoročnih obaveza iskazane su obaveze:

- po kreditu UniCredit banke za finansiranje investicijskih projekata (514.953 KM) zaključen 2011. godine na period od 120 mjeseci uz grejs period od 12 mjeseci u iznosu od 1.700.000 KM uz fiksnu kamatnu stopu od 6,97% godišnje;
- po kreditu UniCredit banke za finansiranje nabavke stalnih sredstava (444.812 KM) zaključen 2013. godine na period od 120 mjeseci uz grejs period od 12 mjeseci u iznosu od 1.000.000 KM uz fiksnu kamatnu stopu od 7,55% godišnje;
- po kreditu Raiffeisen banke za osiguranje sredstava za realizaciju planiranih projekata iz „Prijedloga investicija za 2016. godinu“ (125.000 KM) zaključen 18. 1. 2017. godine između banke i Fonda na period od 60 mjeseci i u iznosu od 500.000 KM uz fiksnu kamatnu stopu od 3,25%.

Međutim, na dugoročnim obavezama nisu iskazane obaveze po dugoročnom kreditu Svjetske banke za sanaciju komunalne infrastrukture Sektor „Vodoopskrba, kanalizacija i čvrsti otpad“. Kredit je zaključen između Vlade FBiH i Općine 1998. godine na period od 30 godina, uz osam godina grejs perioda i otplatom u dvije godišnje rate u periodu od 1. 4. 2006. do 1. 10. 2035. godine, koje su na 31. 12. 2020. godine iznosile 1.274.476 KM. Općina je sa Javnim komunalnim preduzećem Vodovod i kanalizacije d.o.o. (u daljem tekstu JKP ViK d.o.o.) zaključila ugovor kojim se navedeno preduzeće obavezalo na vraćanje sredstava Općini u visini izmirenih obaveza po ovom kreditu. Sporazum o

regulisanju međusobnih odnosa sa JKP ViK d.o.o. zaključen je tek 2021. godine na osnovu navedenog ugovora. Tokom 2020. godine potraživanja po ovom osnovu djelimično su knjigovodstveno evidentirana (u visini obaveza po kreditu izmirenih u 2020. godini). Dugoročne obaveze i povezana potraživanja po osnovu dugoročnih kredita nisu iskazane u Glavnoj knjizi na poziciji dugoročnih obaveza, niti u Bilansu stanja na 31. 12. 2020. godine. Zbog toga Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza, izvora sredstava, kao ni povezanih potraživanja, što nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **obaveze po osnovu dugoročnog kredita za sanaciju komunalne infrastrukture i povezana potraživanja evidentirati u poslovnim knjigama na pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.5 Izvori sredstava

U konsolidovanim finansijskim izvještajima izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 73.726.823 KM. Izvori stalnih sredstava nisu usaglašeni sa iskazanim stalnim sredstvima za 977.013 KM, a najvećim dijelom neusaglašenost se odnosi na iskazana stanja stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava Općine.

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 1.584.213 KM, koji revizijom nismo mogli potvrditi (tačka 6.1.3 Izvještaja).

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na usklađivanju iskazane sadašnje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava.**

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Rješenjem načelnika imenovana je komisija za koordinaciju rada popisnih komisija koja ima zadatak da organizuje rad popisnih komisija, daje stručna uputstva članovima komisije za popis, te da najkasnije do 31. 1. 2021. godine načelniku podnese popisni elaborat sa prijedlozima za usvajanje knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena nastalih obavljanjem popisa. Pojedinačnim rješenjima imenovane su još četiri komisije: Komisija za popis stalnih sredstava, Komisija za popis materijala i sitnog inventara, Komisija za popis gotovine u blagajni i na žiroračunu i Komisija za popis potraživanja i obaveza. Rješenjima o redovnom godišnjem popisu propisani su rokovi izvršenja popisa, kao i podnošenja pojedinačnih izvještaja popisnih komisija. Nije prezentovana dokumentacija da su plan i uputstva za obavljanje popisa dostavljena ostalim budžetskim korisnicima.

Komisija za koordinaciju rada popisnih komisija nije sačinila Elaborat o popisu koji sadrži sveobuhvatan pregled svih sredstava i obaveza iskazanih u pojedinačnim izvještajima, ni dokument o usvajanju Elaborata od načelnika. Načelnik je donio Odluku o isknjižavanju osnovnih sredstava i Odluku o isknjižavanju zastarjelih obaveza i potraživanja 31. 12. 2020. godine.

Uvidom u dokumentaciju provedenog popisa konstatovali smo sljedeće:

- Komisija za popis stalnih sredstava izvršila je samo njihov djelimični popis. Naime, objekti infrastrukture (ceste, mostovi, vanjsko osvjetljenje, pločnici i ograde) i dugoročni plasmani popisom nisu ni obuhvaćeni. Komisija je u izvještaju konstatovala određena neslaganja u odnosu na iskazano stanje u Glavnoj knjizi, te navela da je prilikom provođenja popisa kao osnov korišten zapisnik komisije iz 2018. godine, s obzirom na to da pomoćna knjiga stalnih sredstava nije ni uspostavljena. Osim toga, nije izvršen ni obračun amortizacije za 2020. godinu na stalna sredstva, zbog čega ne možemo potvrditi ni njihovu iskazanu vrijednost u Bilansu stanja;
- Komisija za popis potraživanja i obaveza nije ni izvršila popis kratkoročnih potraživanja i plasmana, te kratkoročnih obaveza i razgraničenja, niti je sačinila izvještaj o popisu, što je bila u obavezi u skladu s rješenjem o imenovanju;

Utvrđeno je da Fond nije ni izvršio obavezan godišnji popis imovine, obaveza i potraživanja, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

S obzirom na navedeno, konstatujemo da godišnji popis imovine i obaveza Općina nije provela u cijelosti, da Fond nije proveo obavezan godišnji popis imovine i obaveza, te nije izvršeno ni usaglašavanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, kako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **potrebno je da svi budžetski korisnici vrše popis sredstava i obaveza u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazan je negativan neto novčani saldo u iznosu od 473.659 KM, s obzirom na to da su novčani primici iskazani u iznosu od 11.142.393 KM, a novčane isplate u iznosu od 11.616.052 KM. Saldo gotovine na početku godine iznosio je 3.369.350 KM, a na kraju godine 2.895.691 KM.

Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem izvještaju budžeta u FBiH.

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki Općine za 2020. godinu donio je načelnik, a planove javnih nabavki ostalih budžetskih korisnika donijeli su njihovi rukovodioci.

Načelnik je donio Plan javnih nabavki Općine za 2020. godinu 18. 2. 2020. godine, a tokom 2020. godine izvršeno je 11 njegovih izmjena i dopuna. Procijenjena vrijednost javnih nabavki iznosila je 3.393.573 KM²⁵ (robe 605.187 KM, usluge 362.413 KM i radovi 2.425.973 KM). Planom i njegovim izmjenama i dopunama predviđeno je provođenje 96 postupaka i to: 12 otvorenih postupaka, dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja, 31 direktni sporazum i 51 konkurentski zahtjev za dostavu ponuda.

U 2020. godini provedena su 62 postupka (96 planiranih) nakon kojih su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti ugovorene vrijednosti od 1.726.352 KM (51 % od planiranih vrijednosti), i to: četiri otvorena postupka ukupne ugovorene vrijednosti od 1.250.034 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci ukupno ugovorene vrijednosti od 23.611 KM, 18 direktnih sporazuma ukupno ugovorene vrijednosti od 47.191 KM i 39 konkurentskih zahtjev za dostavu ponuda ukupno ugovorene vrijednosti od 405.517 KM.

Izvršili smo uvid u procedure izbora dobavljača za: tri otvorena postupka ukupne ugovorene vrijednosti od 1.154.272 KM (nabavka radova izgradnje zaštitnog parapetnog zida od poplava, nabavka radova izgradnje industrijske zone Šejkovača i nabavka radova izgradnje saobraćajnice Prvomajska ulica), jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci ukupne ugovorene vrijednosti od 23.611 KM (nabavka i montaža toplovodnog kotla) i šest konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda ukupne ugovorene vrijednosti od 253.461 KM (nabavka telekomunikacijskih usluga, nabavka i sukcesivna isporuka goriva, nabavka usluga fizičkog obezbjeđenja, nabavka kompjuterske i druge opreme, nabavka radova zaštite i uređenja okoline oko nacionalnog spomenika Dabarska pećina, nabavka ogrijeva, nabavka i sukcesivna isporuka kancelarijskog materijala i sitnog inventara).

Revizijom smo utvrdili sljedeće:

- kod nabavke radova zaštite i uređenja okoline oko nacionalnog spomenika Dabarska pećina putem konkurentskog zahtjeva (odabrani dobavljač je Ganić d.o.o. Sanski Most sa kojim je zaključen ugovor u

²⁵ Vrijednosti planiranih i izvršenih javnih nabavki izražene su sa PDV-om

vrijednosti od 39.956 KM, iznos od 25.000 KM sufinansiralo Federalno ministarstvo kulture i sporta) nije postupano u skladu sa ugovorom u dijelu koji se odnosi na plaćanje radova. Naime, ugovorom je predviđeno plaćanje u roku od 30 dana od dana sačinjavanja zapisnika o primopredaji radova bez primjedbi i dostavljanja konačne situacije koju je ovjerio nadzorni organ, a dobavljaču je sufinansirani iznos od 25.000 KM isplaćen na osnovu avansne fakture, odnosno prije zadovoljenja navedenih ugovornih obaveza. Napominjemo da do okončanja revizije izvođač radova nije dostavio konačnu situaciju.

- kod nabavke radova utvrdili smo da nisu izvršeni u ugovorenim rokovima i to za izgradnju: industrijske zone Šejkovača (izabrani dobavljač je Divel d.o.o. Sanski Most sa kojim je zaključen ugovor u vrijednosti od 421.200 KM) ugovoreni rok od 45 dana probijen je za 119 dana; zaštitnog parapetnog zida od poplava (izabrani dobavljač je Niskogradnja Marjanović d.o.o. Prijedor sa kojim je zaključen ugovor u vrijednosti od 585.000 KM) ugovoreni rok je 90 dana, a radovi započeti 12. 10. 2020. godine do okončanja revizije nisu završeni; te za zaštitu i uređenje okoline oko nacionalnog spomenika Dabarska pećina ugovoren je rok od 45 dana, a radovi započeti 23. 12. 2020. godine do okončanja revizije nisu završeni. Prema prezentovanim podacima nismo mogli utvrditi opravdane razloge neizvršavanja navedenih radova u ugovorenim rokovima. Ugovori sadrže kaznene odredbe koje nisu aktivirane (0,5 % od ugovorene vrijednosti za svaki dan kašnjenja do maksimalno 5 %).

Plan javnih nabavki **Javne ustanove Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu** za 2020. godinu usvojen 16. 3. 2020. godine i izvršene su njegove dvije izmjene i dopune. Procijenjena vrijednost javnih nabavki iznosila je 3.155.677 KM (robe 54.007 KM, usluge 74.552 KM i radovi 3.027.118 KM). Planom i njegovim izmjenama i dopunama predviđeno je provođenje 51 postupka i to: 14 otvorenih postupaka, 11 direktnih sporazuma i 26 konkurentskih sporazuma.

Prema Pregledu provedenih postupaka javnih nabavki i zaključenih ugovora provedeno je 35 postupaka (od 51 planiranog) ukupne ugovorene vrijednosti od 1.908.047 KM (60% od planiranih vrijednosti), i to: devet otvorenih postupaka u ukupno ugovorene vrijednosti od 1.160.991 KM, zatim 18 direktnih sporazuma u ukupno ugovorene vrijednosti od 55.214 KM i 39 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda u ukupno ugovorene vrijednosti od 474.454 KM.

Izvršili smo uvid u procedure izbora dobavljača za: četiri otvorena postupaka ukupne ugovorene vrijednosti od 524.774 KM (nabavka održavanja javne rasvjete, nabavka ljetnog održavanja ulica, nabavka izvođenja radova na asfaltiranju lokalnog puta mjesna zajednica Trnova-stara pruga i nabavka izvođenja radova na asfaltiranju prilaznog puta do vodopada Blihe) i dva konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda ukupne ugovorene vrijednosti od 77.593 KM (nabavka usluga nadzora nad izvođenjem radova i nabavka izvođenja radova na izgradnji mosta u mjesnoj zajednici Skucani Vakuf). Revizijom javnih nabavki koje je provodio Fond nismo utvrdili značajnije nepravilnosti.

Na osnovu konstatovanog može se zaključiti da u postupcima uzetim u uzorak izabrani dobavljači nisu se u potpunosti pridržavali ugovorenih rokova izvršenja radova (industrijska zona Šejkovača, zaštitni parapetni zid od poplava, zaštita i uređenje okoline oko nacionalnog spomenika Dabarska pećina), a Općina nije postupila u skladu s ugovorima i nije aktivirala kaznene odredbe usljed prekoračenja ugovorenih rokova izvršenja radova, kao i ugovorenih rokova isplate obveza izvođačima radova.

Preporuka:

- ***osigurati dosljednu primjenu odredbi zaključenih ugovora sa dobavljačima za nabavku radova.***

8. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima Općinskog pravobranilaštva, u toku su 83 sudska postupka koja se vode protiv Općine, ukupne vrijednosti spora u iznosu od 226.209 KM. Najveći dio odnosi se na predmete iz oblasti imovinskopravnih odnosa. Općina kao tužilac protiv trećih lica vodi tri sudska postupka, koja su u toku.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Općina je 27. 9. 2021. godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

U komentaru su navedena obrazloženja koja se odnose na: neutrošene namjenske prihode; priznavanje obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju; dugoročne plasmane; obaveze po osnovu ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture; obračun poreza i doprinosa na naknade za rad zaposlenika angažovanih u komisijama; nalaze koji se odnose na objavljivanje postupaka javnih nabavki koje je provodila Javna ustanova općinski Fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu, kao i komentar koji se odnosi na dato mišljenje o reviziji konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Prihvatili smo i u Izvještaj inkorporirali komentar Javne ustanove općinskog Fonda za komunalne djelatnosti i infrastrukturu u dijelu izvještavanja o postupcima javnih nabavki definisanih članom 9. stav (1) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionim sistemu „e-nabavke“.

U vezi sa obrazloženjima koja nismo prihvatili dajemo sljedeća pojašnjenja:

- Općina je navela je da je značajan dio transakcija i objava u finansijskim izvještajima usklađen sa zahtjevima za izvještavanje za federalne budžetske korisnike, te je dala sugestiju da se razmotri da li su utvrđena pogrešna iskazivanja stvarno prožimajuća za finansijske izvještaje u cjelini. Cilj revizora je da formira mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji sastavljeni, u svim značajnim aspektima, u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Smatramo da su ukupno utvrđeni pogrešni prikazi značajni i prožimajući za konsolidovane finansijske izvještaje, jer su uticali na značajan dio pozicija u finansijskim izvještajima, te je na osnovu toga i dato mišljenje;
- za obračun poreza i doprinosa na naknade za rad zaposlenika angažovanih u komisijama Općina je obavezna primjenjivati odredbe utvrđene Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, te njihovim provedbenim aktima;
- za dugoročne plasmane dostavljena je potvrda iz Registra vrijednosnih papira u FBiH, kojom se potvrđuje da Općina nije registrovana kao vlasnik vrijednosnih papira, što nije imalo uticaja na naš nalaz, jer su oni i dalje iskazani u poslovnim knjigama Općine.

Za ostala data obrazloženja koja se odnose na: neutrošene namjenske prihode; priznavanje obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju i obaveze po osnovu ugovora o dugoročnom kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture, navedeno je da će Općina poduzeti odgovarajuće aktivnosti i ispravke izvršiti u što skorije vrijeme.

Koordinatorica rada u
Sektoru za finansijsku reviziju

Amela Mulahalilović

Tim za reviziju

Merima Čerkez– voditeljica tima

Ognjen Mustapić – član tima

Alma K. Ibradžić– članica tima

V PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu					
Naziv institucije: Općina Sanski Most					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	18.656.120	10.896.116	11.857.681	-7.760.004	58,4
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	6.861.293	5.943.812	7.114.520	-917.481	86,6
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	1.700	289	2.275	-1.411	17,0
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	1.700	289	2.275	-1.411	17,0
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	0,0
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0,0
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0		0	0,0
3. Porezi na plaću i radnu snagu	2.600	11	2.183	-2.589	0,4
4. Porez na imovinu	1.189.294	725.730	1.013.931	-463.564	61,0
5. Domaći porezi na dobra i usluge	26.800	1.638	1	-25.162	6,1
6. Porez na dohodak	1.274.854	973.580	1.047.014	-301.274	76,4
7. Prihodi od indirektnih poreza	4.363.945	4.242.550	5.049.114	-121.395	97,2
8. Ostali porezi	2.100	14	2	-2.086	0,7
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	5.707.917	2.816.607	3.082.917	-2.891.310	49,3
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	490.373	107.745	246.989	-382.628	22,0
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	305.373,00	97.455	131.675	-207.918	31,9
Ostali prihodi od imovine	8.000,00	290	314	-7.710	3,6
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0,0
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	177.000	10.000	115.000	-167.000	5,6
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0,0
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0,0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0,0
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	5.094.544	2.599.794	2.828.032	-2.494.750	51,0
Administrativne takse	869.592	511.392	574.565	-358.200	58,8
Sudske takse	0	0	0	0	0,0
Komunalne naknade i takse	785.000	395.984	609.061	-389.016	50,4
Ostale budžetske naknade i takse	2.573.000	1.138.637	1.155.114	-1.434.363	44,3
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	541.952	349.449	364.446	-192.503	64,5
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	55.000	36.853	48.557	-18.147	67,0
Neplanirane uplate – prihodi	270.000	167.479	76.289	-102.521	62,0
Novčane kazne	122.000	109.068	7.896	-12.932	89,4
Drugi tekući prihodi	1.000	0	0	-1.000	0,0
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	6.086.910	2.135.697	1.660.244	-3.951.213	35,1
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0,0
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	1.463.510	1.288.819	66.648	-174.691	88,1
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	0,0
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	3.360.000	350.000	1.161.101	-3.010.000	10,4
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0,0
16. Donacije	1.263.400	496.878	432.495	-766.522	39,3

	II RASHODI (od 1 do 7)	11.496.684	9.354.992	9.280.123	-2.141.692	81,4
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih		4.232.243	4.060.330	3.555.159	-171.913	95,9
Bruto plaće i naknade plaća		3.667.423	3.562.830	3.098.980	-104.593	97,1
Naknade troškova zaposlenih		564.822	497.500	456.179	-67.322	88,1
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi		408.510	382.123	335.465	-26.387	93,5
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge		2.201.396	1.598.880	1.170.647	-602.516	72,6
Putni troškovi		12.900	3.383	9.753	-9.517	26,2
Izdaci za energiju		324.500	313.132	192.274	-11.368	96,5
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge		146.125	105.112	106.560	-41.013	71,9
Nabavka materijala i sitnog inventara		111.300	63.753	45.129	-47.547	57,3
Izdaci za usluge prevoza i goriva		46.400	34.022	42.486	-12.378	73,3
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine		0	0	0	0	0,0
Izdaci za tekuće održavanje		862.490	679.071	344.532	-183.419	78,7
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa		19.820	16.136	14.941	-3.684	81,4
Ugovorene i druge posebne usluge		677.861	384.271	414.972	-293.590	56,7
4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi		4.374.425	3.243.617	4.071.426	-1.130.808	74,1
Tekući transferi drugim nivoima vlasti		441.215	323.057	329.551	-118.158	73,2
Tekući transferi pojedincima		1.051.700	849.537	1.692.489	-202.163	80,8
Tekući transferi neprofitnim organizacijama		1.222.510	1.162.561	1.135.174	-59.949	95,1
Subvencije javnim preduzećima		705.000	393.528	340.623	-311.472	55,8
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima		567.000	361.374	248.034	-205.626	63,7
Subvencije finansijskim institucijama		0	0	0	0	0,0
Tekući transferi u inostranstvo		0	0	0	0	0,0
Drugi tekući rashodi		387.000	153.560	325.555	-233.440	39,7
5. Kapitalni transferi		210.510	2.208	58.099	-208.302	1,0
Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti		0	0	0	0	0,0
Kapitalni transferi pojedincima		0	0	0	0	0,0
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama		210.510	2.208	58.099	-208.302	1,0
Kapitalni transferi javnim preduzećima		0	0	0	0	0,0
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima		0	0	0	0	0,0
Kapitalni transferi finansijskim institucijama		0	0	0	0	0,0
Kapitalni transferi u inostranstvo		0	0	0	0	0,0
6. Izdaci za kamate		69.600	67.834	89.327	-1.766	97,5
Kamate na pozajmice primljene kroz Državu		0	0	0	0	0,0
Izdaci za inostrane kamate		0	0	0	0	0,0
Kamate na domaće pozajmljivanje		69.600	67.834	89.327	-1.766	97,5
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama		0	0	0	0	0,0
7. Tekuća budžetska rezerva		0	0	0	0	0,0
TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)		7.159.436	1.541.124	2.577.558	-5.618.312	21,6
III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA						
1. Primici od prodaje stalnih sredstava		400.000	9.409	236.427	-390.591	2,4
Primici od prodaje stalnih sredstava		400.000	9.409	236.427	-390.591	2,4
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi		0	0	0	0	0,0
Ostali kapitalni primici		0	0	0	0	0,0
2. Izdaci za nabavku stalnih sredstava		7.075.436	1.787.408	1.419.905	-5.288.028	25,3
Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada		90.000	30.156	4.733	-59.844	33,5
Nabavka građevina		0	0	0	0	0,0
Nabavka opreme		49.800	34.807	1.783	-14.993	69,9
Nabavka ostalih stalnih sredstava		0	0	0	0	0,0
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava		186.000	32.156	28.846	-153.844	17,3
Rekonstrukcija i investiciono održavanje		6.749.636	1.690.289	1.384.543	-5.059.347	25,0
NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)		6.675.436	1.777.999	1.183.478	-4.897.437	26,6
A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)		484.000	-236.875	1.394.080	-720.875	-48,9
IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI						

1. Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
2. Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0
Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0
Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	0
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	0
V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1. Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0,0
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0,0
Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0,0
Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0,0
Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0,0
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0,0
Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0,0
Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0,0
Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0,0
2. Izdaci za otplate dugova	484.000	473.652	431.457	-10.348	97,9
Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0,0
Vanjske otplate	0	0	0	0	0,0
Otplate domaćeg pozajmljivanja	484.000	473.652	431.457	-10.348	97,9
Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0,0
Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	0,0
Otkup duga	0	0	0	0	0,0
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	-484.000	-473.652	-431.457	10.348	97,9
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	-710.527	962.623	-710.527	0,0

Načelnik je konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu odobrio 17. 3. 2021. godine.

Načelnik
Faris Hasanbegović

Konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine			
Naziv institucije: Općina Sanski Most			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	4.933.944	4.663.518	95,7
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	2.895.691	3.369.350	85,9
2. Vrijednosni papiri	0	0	0
3. Kratkoročna potraživanja	321.248	507.442	63,3
4. Kratkoročni plasmani	157.551	0	0
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	1.556.149	785.928	138,4
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0
8. Kratkoročna razgraničenja	3.305	798	414,2
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	75.098.012	73.418.879	102,3
9. Stalna sredstva	76.170.289	75.495.313	100,9
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	1.965.055	2.969.212	66,2
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	74.205.234	72.526.101	102,3
12. Dugoročni plasmani	892.778	892.779	100,0
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	892.778	892.778	100,0
15. Vrijednosni papiri	0	0	0
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	0
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (A+B)	80.031.956	78.082.397	101,9
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	5.220.368	1.772.824	294,5
19. Kratkoročne tekuće obaveze	759.334	876.510	86,6
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
22. Obaveze prema zaposlenicima	848.307	770.395	110,1
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	1.561.404	122.429	1.275,4
24. Kratkoročna razgraničenja	2.051.323	3.490	58.777,2
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	1.084.765	1.514.755	71,6
25. Dugoročni krediti i zajmovi	1.084.765	1.514.755	71,6
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	0
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	73.726.823	74.794.818	97,9
28. Izvori stalnih sredstava	19.318.597	17.209.473	112,3
29. Ostali izvori sredstava	52.824.013	52.824.013	100,0
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	1.584.213	4.761.332	23,4
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	80.031.956	78.082.397	101,9

Načelnik je konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine odobrio 17. 3. 2021. godine.

Načelnik
Faris Hasanbegović

Konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine		
Naziv institucije: Općina Sanski Most		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	11.132.984
2	Prihodi od poreza	5.943.813
3	Neporezni prihodi	2.816.607
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	2.022.564
5	Kapitalni transferi	350.000
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	9.409
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	9.409
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	11.142.393
	II NOVČANE ISPLATE	
14	Rashodi (od 16 do 21)	9.354.992
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	4.060.330
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	382.123
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.598.880
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.243.617
20	Kapitalni transferi	2.208
21	Izdaci za kamate	67.834
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	1.787.408
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.787.408
24	Finansiranje (25 + 26)	473.652
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	473.652
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	11.616.052
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	-473.659
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	3.369.350
30	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	2.895.691

Načelnik je konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine odobrilo 17. 3. 2021. godine.

Načelnik
Faris Hasanbegović